Kopuła szczytowa Śnieżnika

Vrcholová část Králického Sněžníku

Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

Peporostek Hudsona · Kalichovka Hudsonova
(*Lichenomphalia hudsoniana*) · fot. K. Szczepańska

Chrobotki · Dutohlávky
(*Cladonia*) · fot. A. Szczepański

Fiołek żółty sudecki · Violka žlutá sudetská
(*Viola lutea* subsp. *sudetica*) · fot. R. Klodek

Wrzos pospolity · Vřes obecný
(*Calluna vulgaris*) · fot. R. Klodek

Jastrzębiec śnieżnicki · Jestřábník sněžnický
(*Hieracium nivimontis*) · fot. R. Štenci

Wysokogórskie borówczysko z borówką bagienną i bażyną · Horské keříčkové porosty se šichou oboupohlavnou a borůvkou · fot. M. Smoczyk

Wysokogórskie murawy z turzycą tęgą na szczycie Śnieżnika · Vysokohorské trávníky s ostřicí Bigelowovou na vrcholu Králického Sněžníku
fot. M. Smoczyk

Płucnica islandzka · Puklířka islandská
(*Cetraria islandica*) · fot. A. Szczepański

Kopuła szczytowa Śnieżnika jest jedynym miejscem w Sudetach – poza Karkonoszami i Wysokim Jesionikiem – gdzie występuje naturalne, bezleśne piętro subalpejskie. Można tu spotkać rozległe murawy wysokogórskie, wysokogórskie borówczyska oraz płaty wrzosowisk, stanowiące siedlisko wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz zwierząt. Na uwagę zasługują również interesujące gatunki porostów, związane z surowymi warunkami panującymi na kopule szczytowej.

Do najcenniejszych należą:

- jastrzębiec śnieżnicki (*Hieracium nivimontis*) – gatunek endemiczny występujący wyłącznie w Masywie Śnieżnika,
- fiołek żółty sudecki (*Viola lutea* subsp. *sudetica*),
- turzyca tęga (*Carex bigelowii*) i kostrzewa niska (*Festuca airoides*),
- bażyna obupłciowa (*Empetrum hermaphroditum*), borówka bagienna (*Vaccinium uliginosum*) i wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*),
- widlicz alpejski (*Diphasiastrum alpinum*) oraz wroniec widlasty (*Huperzia selago*),
- płucnica islandzka (*Cetraria islandica*), chrobotki (*Cladonia* spp.) oraz rzadki peporostek Hudsona (*Lichenomphalia hudsoniana*).

Zagrożenia:

- zmiany klimatu przyczyniające się do zarastania muraw przez kosodrzewinę i świerk pospolity,
- mechaniczne niszczenie roślinności przez schodzenie ze szlaków, wyrywanie i wydeptywanie.

Vrcholová část Králického Sněžníku je jediným místem v Sudetech kromě Krkonoš a Hrubého Jeseníku, kde se díky vysoké nadmořské výšce vyskytuje přirozené subalpínské bezlesí. Vyskytují se zde proto rozsáhlé plochy subalpínských trávníků, brusnicové vegetace a alpínských vřesovišť, které představují stanoviště mnoha vzácných a chráněných druhů rostlin i živočichů. Za pozornost stojí také zajímavé druhy lišejníků, které jsou typické pro drsné podmínky panující na vrcholové plošině.

Mezi nejcennější patří:

- jestřábník sněžnický (*Hieracium nivimontis*) – endemický druh vyskytující se výhradně na Králickém Sněžníku, neroste nikde jinde na světě,
- violka žlutá sudetská (*Viola lutea* subsp. *sudetica*),
- ostřice Bigelowova (*Carex bigelowii*) a kostřava nízká (*Festuca supina*),
- šicha oboupohlavná (*Empetrum hermaphroditum*), vlochyně bahenní (*Vaccinium uliginosum*) a vřes obecný (*Calluna vulgaris*),
- plavuník alpský (*Diphasiastrum alpinum*) a vranec jedlový (*Huperzia selago*),
- puklířka islandská (*Cetraria islandica*), lišejníky rodu dutohlávka (*Cladonia* spp.) a vzácná kalichovka Hudsonova (*Lichenomphalia hudsoniana*).

Ohrožení:

- klimatické změny, které přispívají k zarůstání travnatých ploch borovicí klečí a smrkem ztepilým,
- mechanické poškozování vegetace sešlapem v důsledku opouštění turistických stezek, případně trhání rostlin.

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…porosty to zróżnicowana grupa wyspecjalizowanych grzybów, tzw. grzybów zlichenizowanych?
Ich „ciało”, czyli plechę, tworzą grzyby oraz glony lub sinice. Dzięki temu porosty mają specyficzne właściwości biologiczne, pozwalające im np. zasiedlać podłoża trudno dostępne dla innych organizmów, tj. suche, nasłonecznione powierzchnie skalne, drewno czy jałową, nagą glebę.

…lišejníky představují rozmanitou skupinu specializovaných hub, tzv. lichenizovaných hub?
Jejich „tělo“, tedy stélku, tvoří houby a řasy nebo sinice. Díky tomu mají lišejníky specifické biologické vlastnosti, které jim umožňují například osídlovat stanoviště, která jsou pro jiné organismy těžko přístupná, tj. suché, sluncem ozářené skalní povrchy, dřevo nebo neúrodnou, holou půdu.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko-Polsko 2021–2027.

GOPR

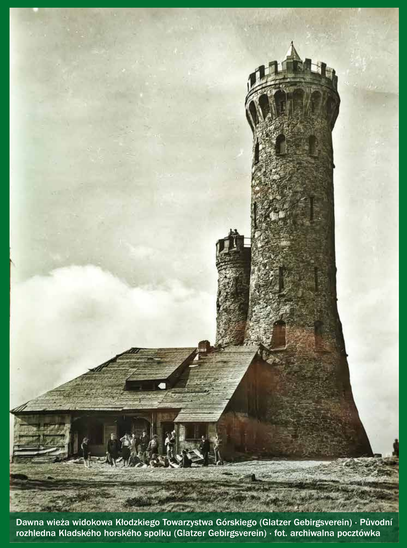
Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

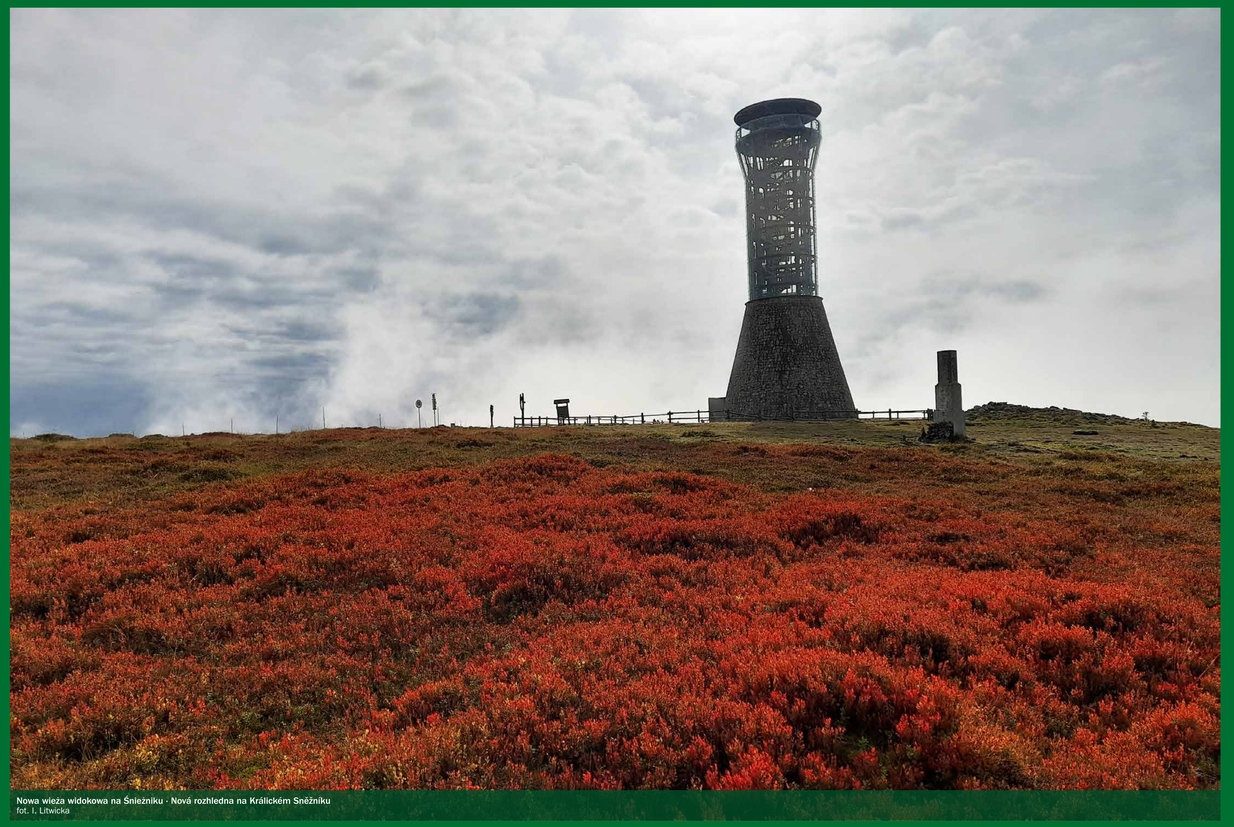
Wieża widokowa

Rozhledna

Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

Dawna wieża widokowa Kłodzkiego Towarzystwa Górskiego (Glatzer Gebirgsverein) · Původní rozhledna Kladského horského spolku (Glatzer Gebirgsverein) · fot. archiwalna pocztówka

Nowa wieża widokowa na Śnieżniku · Nová rozhledna na Králickém Sněžníku
fot. I. Litwicka

Podejźrzon księżycowy · Vratička měsíční
(*Botrychium lunaria*) · fot. M. Smoczyk

Żmija zygzakowata · Zmije obecná
(*Vipera berus*) · fot. M. Mol

Panorama z tarasu widokowego · Panorama z vyhlídkové plošiny rozhledny
fot. R. Klodek

Dolczanka gąbczasta · Terčoplodek houbovitý
(*Solorina spongiosa*) · fot. K. Szczepańska

Złotorost pyszny · Terčovník pohledný
(*Rusavskia elegans*) · fot. K. Szczepańska

Dawna wieża (1889–1973)

W latach 1885–1889 Kłodzkie Towarzystwo Górskie (Glatzer Gebirgsverein) wybudowało na szczycie Śnieżnika kamienną, sześciokondygnacyjną wieżę widokową o wysokości 33,5 m. Obok funkcjonowało schronisko z gospodą. W 1973 roku, z powodu złego stanu technicznego wieżę wyburzono.

Nowa wieża (od 2022 r.)

Nowa, 34-metrowa wieża ze stali i szkła została otwarta 26 września 2022 roku. Wybudowano ją na zlecenie Gminy Stronie Śląskie w miejscu poprzedniej budowli. Do wykonania kamiennej okładziny dolnej części wieży wykorzystano m.in. materiał pochodzący z dawnej budowli, uprzątnięty latem 2022 roku ze szczytu w ramach polsko-czeskiej akcji społecznej, podczas której usunięto różne napisy i wzory ułożone przez turystów z kamieni.

Część rumowiska po wyburzonej wieży po północnej stronie pozostawiono w stanie nienaruszonym. Stanowi ono miejsce występowania cennych gatunków roślin i porostów oraz schronienie dla zwierząt, a zarazem jest pamiątką historyczno-przyrodniczą. Dlatego ważne jest, aby nie ruszać kamieni, nie przenosić ich i nie budować z nich „piramidek”.

Původní rozhledna (1889–1973)

V letech 1885–1889 postavil Kladský horský spolek (Glatzer Gebirgsverein) na vrcholu Králického Sněžníku kamennou šestipodlažní rozhlednu o výšce 33,5 m. Vedle ní fungovala horská chata s hostincem. V roce 1973 byla rozhledna kvůli špatnému technickému stavu zbourána.

Nová rozhledna (od roku 2022)

Nová, 34 metrů vysoká věž z oceli a skla byla otevřena 26. září 2022. Byla postavena na zakázku obce Stronie Śląskie na místě původní stavby. K provedení kamenného obložení spodní části věže byl použit mimo jiné materiál pocházející z původní stavby. Ten byl v létě 2022 sesbírán z okolí vrcholu v rámci polsko-české dobrovolnické akce, kdy byly odstraněny různé nápisy a obrazce poskládané turisty z kamenů.

Část sutin po zbořené věži na severní straně byla ponechána v původním stavu. Tvoří stanoviště cenných druhů rostlin a lišejníků, útočiště pro zvířata a zároveň představuje historicko-přírodní památku. Proto je důležité s kameny nehýbat, nepřemisťovat je a nestavět z nich „pyramidky“.

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…kamień może być małym ekosystemem?
Choć wyglądają niepozornie, powierzchnie górskich głazów są domem m.in. dla porostów – niezwykłej grupy grzybów. Nawet niewielkie przesunięcie może zmienić warunki, w których żyją. Pozostawione w swoim naturalnym miejscu kamienie są więc częścią większej historii tutejszej przyrody.

…kámen může být malým ekosystémem?
Ačkoli vypadají nenápadně, povrchy horských balvanů jsou mimo jiné domovem lišejníků – pozoruhodné skupiny hub. I nepatrné posunutí může změnit podmínky, v nichž žijí. Kameny ponechané na svém přirozeném místě jsou tedy součástí širšího příběhu místní přírody.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Żwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Žwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Żwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Žwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

REZERWAT PRZYRODY „ŚNIEŻNIK KŁODZKI” · PŘÍRODNÍ REZERVACE „ŚNIEŻNIK KŁODZKI”

Kosodrzewina na Śnieżniku

Borovice kleč (kosodřevina) na Králické Sněžníku

Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

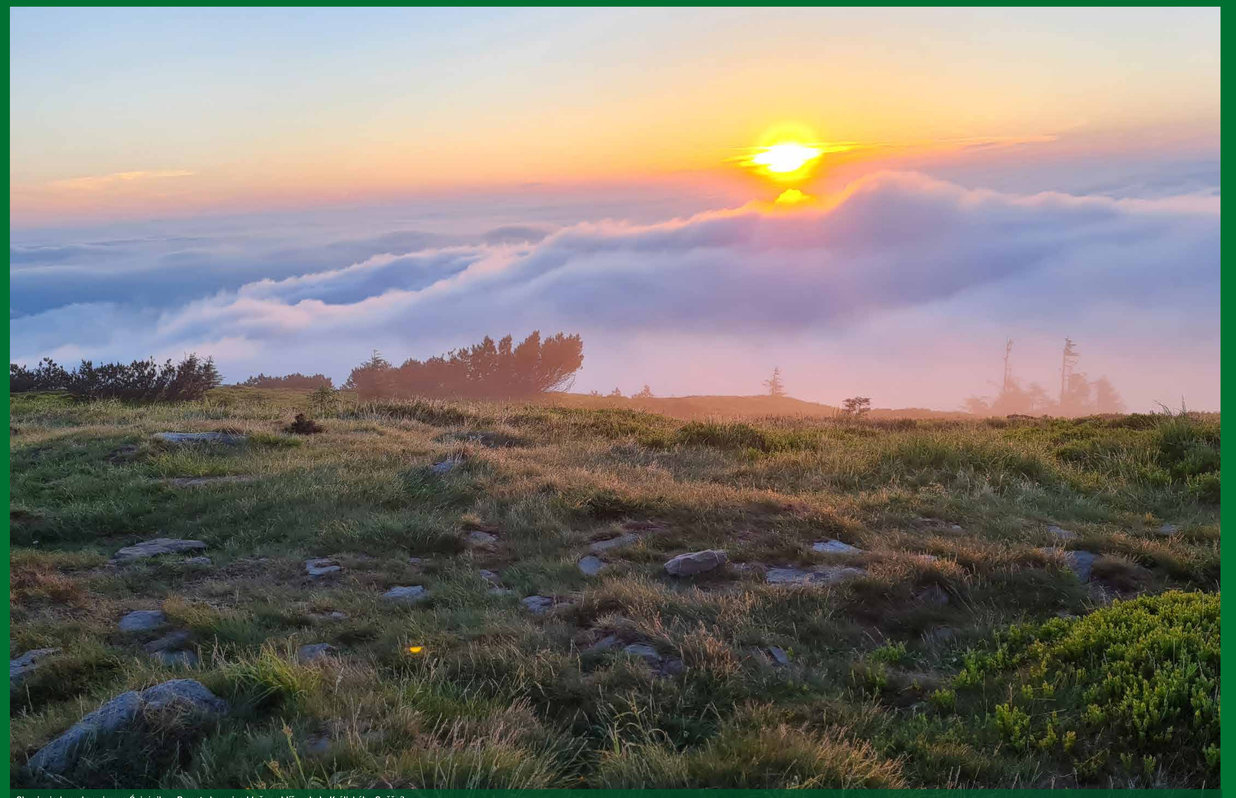
Kosodrzewina na Śnieżniku - Borovice kleč poblíž vrcholu Králického Sněžníku
fot. I. Litwicka

Usuwanie kosodrzewiny w CHKO Jeseniky - Odstraňování kosodřeviny v CHKO Jeseniky
fot. Správa CHKO Jeseniky

Kosodrzewina - Borovice kleč
(*Pinus mugo*) - fot. I. Litwicka

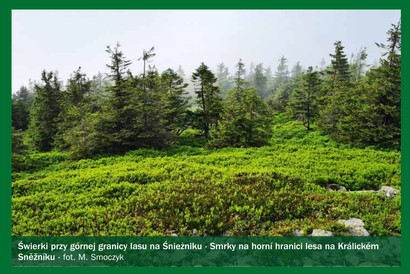
Skupienia kosodrzewiny na Śnieżniku - Porosty borovice kleče poblíž vrcholu Králického Sněžníku
fot. M. Smoczyk

Kopuła szczytowa Śnieżnika - Vrcholová část Králického Sněžníku
fot. R. Klodek

Halnik alpejski na kosodrzewinie - Huňatec alpínský na kosodřevině
(*Glacies alpinata*) - fot. A. Malkiewicz

Świerki przy górnej granicy lasu na Śnieżniku - Smrky na horní hranici lesa na Králickém Sněžníku - fot. M. Smoczyk

Usuwanie kosodrzewiny w CHKO Jeseniky – działania ochronne - Odstraňování kosodřeviny v CHKO Jeseniky – ochranářská opatření - fot. Správa CHKO Jeseniky

Podczas wędrówki na szczyt Śnieżnika można zaobserwować charakterystyczne piętra roślinności górskiej. Bory świerkowe regla górnego ustępują miejsca bezleśnej kopule szczytowej z murawami wysokogórskimi. Pomiędzy nimi rozciąga się pas kosodrzewiny (*Pinus mugo*), wprowadzonej tutaj sztucznie w latach 1930–1935.

Kosodrzewina, zwana też sosną górską (*Pinus mugo*), tworzy zwarte zarośla o wysokości 1,5–2,5 m. Jej masywne pędy płożą się po ziemi, wznoszą ku górze lub wyrastają na boki, tworząc trudną do przebycia barierę. Kosodrzewinę nasadzono, aby:

- ograniczyć erozję gleby na stromych i wietrznych stokach,
- osłonić szlaki turystyczne przed silnym wiatrem,
- nadać Śnieżnikowi bardziej alpejski charakter.

Obecnie wiadomo, że kosodrzewina jest gatunkiem silnie ekspansywnym. Stopniowo zarasta otwarte murawy wysokogórskie – cenne siedlisko przyrodnicze 6150 – wypierając charakterystyczne gatunki roślin, w tym endemicznego jastrzębca śnieżnickiego (*Hieracium nivimontis*).

Během výstupu na vrchol Králického Sněžníku lze pozorovat charakteristické proměny horské vegetace. Smrkové lesy s rostoucí nadmořskou výškou postupně řídnou a přecházejí v subalpínské bezlesí. Mezi lesem a bezlesím se v některých částech vrcholu rozprostírá pás borovice kleče (*Pinus mugo*), která zde ale není původním druhem, byla sem uměle vysazena v letech 1930–1935.

Borovice kleč nebo také kosodřevina (*Pinus mugo*) tvoří husté porosty o výšce 1,5–2,5 m. Její větve se plazí při zemi, vzpínají se vzhůru nebo rostou do všech stran a vytvářejí tak bariéru, kterou je poměrně obtížné překonat. Kleč zde byla v minulosti v dobré víře vysazena především za účelem:

- omezení eroze půdy na strmých svazích,
- ochrany turistických stezek před silným větrem,
- či dokreslení alpínského charakteru vrcholové části Králického Sněžníku.

V současné době se ale ukazuje, že jde o značně problematický expanzivní nepůvodní druh. Postupně zarůstá dříve otevřené vysokohorské travnaté plochy, které představují cenná přírodní stanoviště alpínských a boreálních trávníků na silikátech (habitat 6150), které patří k nejvýznamnějším předmětům ochrany tohoto území. Tím současně vytlačuje i charakteristické druhy rostlin, včetně endemického jestřábníku sněžnického (*Hieracium nivimontis*).

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…Śnieżnik nie zawsze wyglądał tak jak dziś?
Aby zachować naturalny, bezleśny charakter kopuły szczytowej Śnieżnika, planowane są działania ochronne. Jednym z nich jest stopniowe usuwanie sztucznie wprowadzonej kosodrzewiny. Dzięki temu cenne siedliska mogą pozostać domem dla wielu gatunków roślin i zwierząt.

…Králický Sněžník nevypadal vždy tak jako dnes?
Pro zachování přirozeného bezlesého charakteru vrcholové části Králického Sněžníku probíhají ochranářská opatření. Jedním z nich je postupné odstraňování uměle vysazené kosodřeviny. Díky tomu mohou cenná stanoviště zůstat domovem typických druhů rostlin a živočichů.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

REZERWAT PRZYRODY „ŚNIEŻNIK KŁODZKI” · PŘÍRODNÍ REZERVACE „ŚNIEŻNIK KŁODZKI”

Rumowiska skalne na Śnieżniku

Kamenná moře na Králickém Sněžníku

Interreg Czechy – Polska

Współfinansowane przez Unię Europejską

Cienik kędzierzawy · Terčovka pýřitá
(*Pseudephebe pubescens*) · fot. K. Szczepańska

Kruszownica wielolistkowa · Pupkovka mnoholistá
(*Umbilicaria polyphylla*) · fot. K. Szczepańska

Wzorzec geograficzny · Mapovník zeměpisný
(*Rhizocarpon geographicum*) · fot. K. Szczepańska

Rumowisko skalne na zachodnich stokach Śnieżnika · Skalní suť na západních svazích Králického Sněžníku
fot. M. Smoczyk

Małe rumowisko w górnoreglowej świerczynie w rejonie Jaskółczych Skał · Malá suť ve smrkovém porostu v oblasti Vlaštovčích skal · fot. M. Smoczyk

Wroniec widlasty · Vranec jedlový
(*Huperzia selago*) · fot. M. Smoczyk

Chróścik obnażony · Pevnokmínek vesuvský
(*Stereocaulon vesuvianum*) · fot. K. Szczepańska

Kozica · Kamzík horský
(*Rupicapra rupicapra*) · fot. M. Mol

Surowy klimat oraz intensywne wietrzenie mrozowe gnejsów w plejstocenie ukształtowały wokół podszczytowych partii Śnieżnika, m.in. na zachodnich stokach w rejonie Jaskółczych Skał, rozległy, miejscami przerywany pierścień rumowisk i blokowisk skalnych – tzw. gołoborzy.

Na powierzchni głazów rosną porosty, znajdujemy tu takie gatunki jak:

- wzorzec geograficzny (*Rhizocarpon geographicum*) – tworzy charakterystyczne żółtozielone lub jaskrawożółte plamy na powierzchni skał;
- chróścik obnażony (*Stereocaulon vesuvianum*) i żyłecznik halny (*Alectoria ochroleuca*) – gatunki krzaczkowate, rosnące między głazami i w szczelinach skalnych;
- kruszownica wielolistkowa (*Umbilicaria polyphylla*) – o charakterystycznych, uszkowatych plechach;
- cienik kędzierzawy (*Pseudephebe pubescens*) – tworzy czarne, nitkowate kępki.

Brak wykształconej gleby sprawia, że rośliny naczyniowe występują na rumowiskach skalnych bardzo rzadko. Można tu spotkać jedynie nieliczne gatunki przystosowane do surowych warunków, m.in. wrońca widlastego (*Huperzia selago*), bażynę obupłciową (*Empetrum hermaphroditum*) oraz borówki: czernicę (*Vaccinium myrtillus*), brusznicę (*Vaccinium vitis-idaea*) i borówkę bagienną (*Vaccinium uliginosum*).

Na nagich powierzchniach gnejsowych głazów dominują natomiast wyspecjalizowane mchy naskalne (epilityczne), takie jak: naleźlina skalna (*Andreaea rupestris*), skalniki (*Racomitrium* spp.) czy różnozęb wieloowocowy (*Cynodontium polycarpon*).

Drsné klimatické podmínky a intenzivní mrazové zvětrávání zdejších hornin ve starších čtvrtohorách (pleistocénu) vytvořily v okolí vrcholu Králického Sněžníku, mimo jiné např. na západních svazích hory v oblasti Vlaštovčích skal, rozsáhlý, místy přerušovaný prstenec kamenných moří a balvanitých polí.

Na povrchu balvanů rostou lišejníky, najdeme zde mimo jiné druhy, jako:

- mapovník zeměpisný (*Rhizocarpon geographicum*) – vytváří charakteristické žlutozelené nebo zářivě žluté skvrny na povrchu skal;
- pevnokmínek vesuvský (*Stereocaulon vesuvianum*) a vousatec žlutozelený (*Alectoria ochroleuca*) – keřovité druhy, rostoucí mezi balvany a ve skalních štěrbinách;
- pupkovku mnoholistou (*Umbilicaria polyphylla*) – s charakteristickými oušk ovitými lamelami;
- terčovku pýřitou (*Pseudephebe pubescens*) – tvoří černé, vláknité trsy.

Vzhledem k absenci vyvinuté půdy se cévnaté rostliny na holých skalách vyskytují velmi zřídka. Lze zde nalézt pouze několik druhů přizpůsobených drsným podmínkám, mimo jiné vranec jedlový (*Huperzia selago*), šichu oboupohlavnou (*Empetrum hermaphroditum*) a brusnice – brusnici borůvku (*Vaccinium myrtillus*), brusnici brusinku (*Vaccinium vitis-idaea*) a vlochyni bahenní (*Vaccinium uliginosum*).

Na holých površích rulových balvanů pak rostou specializované skalní (epilytické) mechy, jako například štěrbovka skalní (*Andreaea rupestris*), zoubkočepky (*Racomitrium* spp.) nebo psízubec mnohoplodý (*Cynodontium polycarpon*).

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…możesz tu spotkać kozice?
Doskonale przystosowane do surowych warunków górskich kozice nie zawsze zamieszkiwały Śnieżnik. Zwierzęta te przybyły tu niecałe sto lat temu z pobliskiego czeskiego Wysokiego Jesionika, dokąd na początku XX wieku zostały sprowadzone z Alp i Tatr.

…zde můžete potkat kamzíky?
Tato zvířata, dokonale přizpůsobená drsným horským podmínkám, nebyla vždy obyvateli Králického Sněžníku. Kamzíci sem přišli před necelými sto lety z nedalekého českého Hrubého Jeseníku, kam byli na počátku 20. století dovezeni z Alp a Tater.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Żwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Žwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Česká zemědělská univerzita v Praze

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Żwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Žwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

Górskie bory świerkowe

Horské smrkové lesy

Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

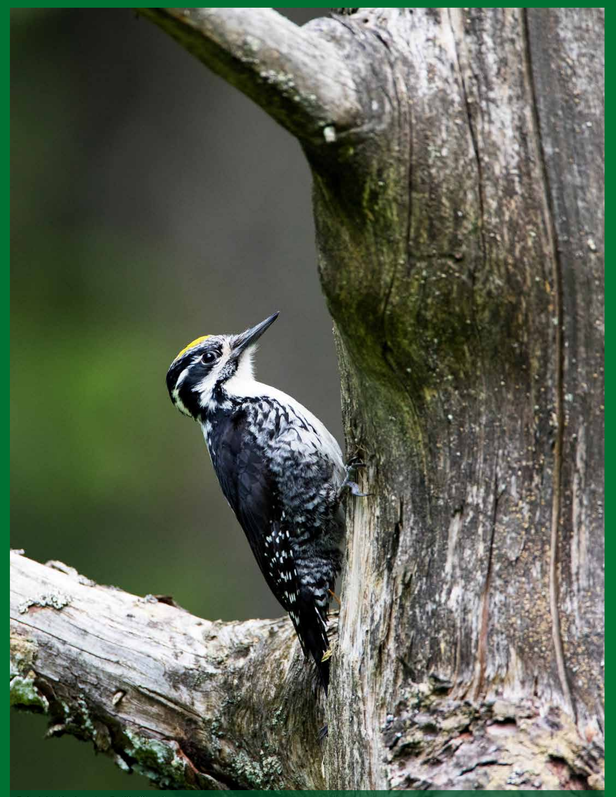
Nadrach · Lalokonosec černý
(*Otiorhynchus tenebricosus*) · fot. J. Kania

Orzechówka · Ořešník kropenatý
(*Nucifraga caryocatactes*) · fot. M. Mol

Porosty nadrzewne na świerku · Lišejníky na smrku
fot. M. Bryja

Dzięcioł trójpalczasty · Datlík tříprstý
(*Picoides tridactylus*) · fot. P. Šaj

Kwiatostan ciemiężycy zielonej · Květenství kýchavice bílé Lobelovy
(*Veratrum lobelianum*) · fot. M. Mol

Liczydło górskie · Čípek objímavý
(*Streptopus amplexifolius*) · fot. V. Slezák

Świerczyna górnoreglowa na Śnieżniku · Horská smrčina na Králickém Sněžníku
fot. M. Smoczyk

Koszówka Standfussa · Vakonoš horský
(*Sterrhopterix standfussi*) · fot. A. Malkiewicz

Górskie bory świerkowe regla górnego to wyjątkowe zbiorowiska leśne, przystosowane do surowych warunków klimatycznych panujących w wyższych partiach gór. Ich drzewostan tworzy niemal wyłącznie świerk pospolity (*Picea abies*) z niewielką domieszką jarzębiny (*Sorbus aucuparia*). W pobliżu górnej granicy lasu świerki zmieniają swój wygląd – rosną coraz niżej, w luźniejszym zwarciu i tworzą niewielkie skupienia, zwane biogrupami. Drzewa w takich grupach są połączone systemem korzeniowym i wzajemnie chronią się przed niszczącym działaniem silnych wiatrów. Powyżej występują już tylko pojedyncze karłowate świerki, stanowiące granicę możliwości życia lasu.

W runie leśnym można spotkać wiele interesujących gatunków roślin, np. liczydło górskie (*Streptopus amplexifolius*) oraz ciemiężycę zieloną (*Veratrum lobelianum*). Pnie i gałęzie świerków zasiedlają liczne porosty, w tym gatunki chronione, np. brodaczki (*Usnea* spp.) i włostki (*Bryoria* spp.).

Korony drzew są miejscem życia wielu gatunków ptaków. Przy odrobinie szczęścia w górnoreglowych borach świerkowych można zaobserwować także rzadziej spotykane gatunki, takie jak krzyżodziób świerkowy (*Loxia curvirostra*), orzechówka (*Nucifraga caryocatactes*) czy dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*).

Wśród bezkręgowców jednym z charakterystycznych mieszkańców Masywu Śnieżnika jest ryjkowiec nadrach (*Otiorhynchus tenebricosus*).

Horské smrčiny jsou přirozená lesní společenstva, přizpůsobená drsným klimatickým podmínkám panujícím ve vyšších polohách hor. Jejich porosty tvoří téměř výlučně smrk ztepilý (*Picea abies*), vtroušeně se v nich vyskytuje jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*). V blízkosti horní hranice lesa mění smrky postupně svůj vzhled – s rostoucí nadmořskou výškou jsou stále nižší, porost je stále řidší a na samotné horní hranici lesa smrčky tvoří malé skupinky. Stromy v těchto skupinách jsou propojeny kořenovým systémem a vzájemně se chrání před ničivým působením silných větrů, sněhu a námrazy.

V horských smrčinách lze narazit na mnoho zajímavých druhů rostlin, např. na čípek objímavý (*Streptopus amplexifolius*) nebo kýchavici bílou Lobelovu (*Veratrum lobelianum* subsp. *lobelianum*). Na kmenech a větvích smrků se vyskytují četné lišejníky, včetně chráněných druhů jako provazovky (*Usnea* spp.) a keříčkovité vousatce (*Bryoria* spp.).

Koruny stromů jsou domovem mnoha druhů ptáků. S trochou štěstí lze pozorovat i vzácnější druhy, jako je křivka obecná (*Loxia curvirostra*), ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*) nebo datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*).

Mezi bezobratlými patří k charakteristickým obyvatelům lalokonosec černý (*Otiorhynchus tenebricosus*).

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…mały motyl ma wielki… koszyczek?
Koszówka Standfussa (*Sterrhopterix standfussi*) ma niezwykły sposób na ochronę swojej gąsienicy. Przez cały okres rozwoju ukrywa się ona w przenośnym „domku”, który sama buduje z fragmentów liści, igliwia i drobnych gałązek połączonych mocną jedwabistą przędzą.

…malý motýl má velký… košíček?
Vakonoš horský (*Sterrhopterix standfussi*) má neobvyklý způsob ochrany své housenky. Po celou dobu vývoje se housenka ukrývá v přenosném „domečku“, který si staví z kousků listů, jehličí a drobných větviček spojených pevným hedvábným vláknem.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy-Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II“, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko-Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

REZERWAT PRZYRODY „ŚNIEŻNIK KŁODZKI” · PŘÍRODNÍ REZERVACE „ŚNIEŻNIK KŁODZKI”

Czynna ochrona górskich muraw

Aktivní ochrana horských trávníků

Interreg Czechy – Polska

Współfinansowane przez Unię Europejską

Koszenie muraw na Hali pod Śnieżnikiem - Sekání trávníků na Hali pod Sněžnikem
fot. I. Litwicka

Hala pod Śnieżnikiem przed koszeniem – czynna ochrona siedlisk przyrodniczych
Hala pod Sněžníkem před sekáním – aktivní ochrana přírodních stanovišť - fot. I. Litwicka

Zbiór biomasy na Hali pod Śnieżnikiem - Sběr biomasy na Hali pod Sněžníkem
fot. I. Litwicka

Owce na Śnieżniku - Ovce na Králické Sněžníku
fot. M. Kępa

Dzwonek brodaty - Zvonek vousatý
(*Campanula barbata*) - fot. I. Litwicka

Wypas owiec - Pastva ovcí
fot. A. Kępa

Murawy górskie należą do najcenniejszych siedlisk przyrodniczych Masywu Śnieżnika. Ich istnienie od zawsze związane było z tradycyjnym wypasem zwierząt. Po zaprzestaniu użytkowania wiele z nich zaczęło zarastać krzewami i młodymi drzewami, co prowadzi do zaniku cennych gatunków roślin i zwierząt.

Aby zachować wyjątkowe walory przyrodnicze Masywu Śnieżnika, prowadzone są działania z zakresu czynnej ochrony przyrody, obejmujące:

- usuwanie nalotu drzew i krzewów,
- koszenie muraw,
- przywracanie tradycyjnego wypasu owiec.

Wypas jest naturalnym i skutecznym sposobem ochrony tych siedlisk. Owce ograniczają zarastanie muraw, sprzyjają kiełkowaniu gatunków murawowych, przyczyniają się do zwiększenia różnorodności biologicznej oraz zachowania wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Dzięki czynnej ochronie zachowane zostaną cenne murawy górskie, wyjątkowy krajobraz oraz różnorodność biologiczna Masywu Śnieżnika.

Z tego względu warto wspierać działania na rzecz ochrony przyrody poprzez poruszanie się wyłącznie po wyznaczonych szlakach turystycznych.

Horské trávníky patří k nejcennějším přírodním stanovištím Králického Sněžníku. Jejich existence a druhová rozmanitost byla dlouhou dobu spjata s tradičním pastvením hospodářských zvířat. Po ukončení tohoto tradičního způsobu využívání začaly mnohé z nich zarůstat keříky a mladými stromy, což následně vede k vymírání cenných druhů rostlin a živočichů.

Aby se zachovaly výjimečné přírodní hodnoty tohoto území, jsou prováděna opatření v rámci aktivní ochrany přírody, která zahrnují:

- odstraňování náletu dřevin,
- sekání lučních porostů,
- obnovení tradičního hospodaření – pastvy ovcí.

Pastva je přirozeným a účinným způsobem ochrany těchto stanovišť. Ovce omezují zarůstání luk, podporují klíčení lučních druhů, přispívají ke zvýšení biologické rozmanitosti a k zachování mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů.

Díky aktivní ochraně se daří zachovat cenné horské trávníky, jedinečnou krajinu a biologickou rozmanitost Králického Sněžníku.

Z tohoto důvodu stojí za to podporovat aktivity v oblasti ochrany přírody tím, že se budete pohybovat výhradně po vyznačených turistických stezkách.

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…możesz spotkać owce na szlaku?
Jeśli będziesz miał szczęście i spotkasz stado owiec, zachowaj dystans i obserwuj je z bezpiecznej odległości. Dzięki temu owce nie będą się niepotrzebnie płoszyć.

…na stezce můžete potkat ovce?
Pokud budete mít štěstí a narazíte na stádo ovcí, udržujte odstup a pozorujte je z bezpečné vzdálenosti. Díky tomu se ovce nebudou zbytečně plašit.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU

AGENTURA OCHRONY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Česká zemědělská univerzita v Praze

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

Łąkowa enklawa Hala pod Śnieżnikiem

Luční enkláva Hala pod Sněžníkem

Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

Dzwonek brodaty · Zvonek vousatý
(*Campanula barbata*) · fot. R. Klodek

Wilk · Vlk obecný
(*Canis lupus*) · fot. V. Slezák

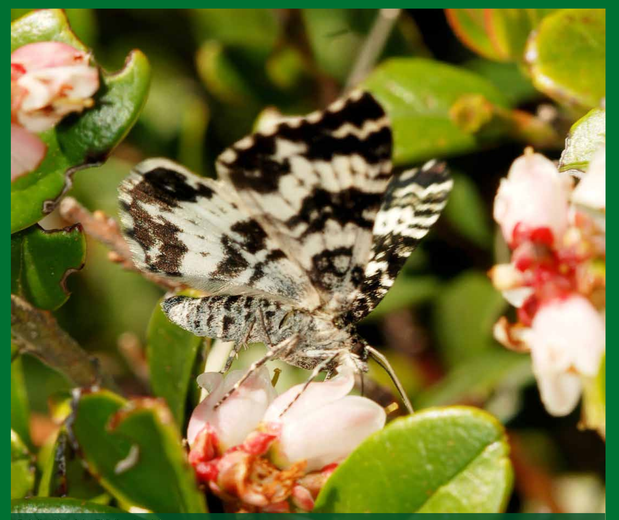
Ruiny stajni na Śnieżniku · Zbytky stájí na Králickém Sněžníku
fot. K. Foremnik

Przywrócenie wypasu na Hali pod Śnieżnikiem · Obnovení pastvy na Hali pod Sněžníkem
fot. M. Kępa

Wypas owiec na Hali pod Śnieżnikiem · Pastva ovcí na Hali pod Sněžníkem
fot. A. Kępa

Paśnik włóczniak · Píďalka skvrnitá
(*Rheumaptera subhastata*) · fot. A. Malkiewicz

Hala pod Śnieżnikiem (1218 m n.p.m.) to rozległa polana położona na zachodnim zboczu Śnieżnika, na granicy trzech rezerwatów przyrody: „Jaskinia Niedźwiedzia”, „Śnieżnik Kłodzki” i „Mały Śnieżnik”. Jej charakterystycznym elementem jest Schronisko PTTK „Na Śnieżniku”.

Historia tego miejsca sięga roku 1806, kiedy to na Hali pod Śnieżnikiem powstała zagroda pasterska – szwajcarka (Schweizerei am Schneeberg), w której hodowano krowy i owce. Wyodrębniono w niej część dla wędrowców oraz mały bufet. W drugiej połowie XIX wieku, na polecenie księżnej Marianny Orańskiej wzniesiono tu schronisko górskie, które do dziś pozostaje jedynym schroniskiem w Masywie Śnieżnika i należy do najstarszych w Polsce.

Przez wiele lat prowadzony tu wypas zwierząt zapobiegał zarastaniu hali lasem. Przywrócony w 2026 r., z inicjatywy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, wypas owiec (współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027) odgrywa ważną rolę w ochronie siedlisk murawowych i związanych z nimi rzadkich gatunków roślin, m.in. dzwonka brodatego (*Campanula barbata*).

Hala pod Sněžníkem (1218 m n.m.) je rozlehlá luční enkláva ležící na západním svahu Králického Sněžníku, na hranici tří přírodních rezervací: „Jaskinia Niedźwiedzia“, „Śnieżnik Kłodzki“ a „Mały Śnieżnik“. Nachází se zde horská chata PTTK „Schronisko Na Śnieżniku“.

Historie tohoto místa sahá až do roku 1806, kdy na Hali pod Sněžníkem vznikla pastýřská usedlost – tzv. Švýcárna (Schweizerei am Schneeberg), kde se krávy a ovce chovaly. Součástí usedlosti byla i část vyhrazená pro poutníky a malá jídelna. V druhé polovině 19. století zde byla na příkaz kněžny Marianny Oranžské postavena horská chata, která dodnes zůstává jedinou chatou na Králickém Sněžníku a patří k nejstarším v Polsku.

Dlouholetá pastva zvířat zde v minulosti bránila zarůstání okolních travních porostů lesem. Pastva ovcí, která byla v roce 2026 obnovena z iniciativy Regionálního ředitelství pro ochranu životního prostředí ve Vratislavi (spolufinancovaná Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027), hraje důležitou roli při ochraně zdejších travních společenstev a na ně vázaných vzácných druhů rostlin, mimo jiné zvonku vousatého (*Campanula barbata*).

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…ten motyl pamięta czasy epoki lodowcowej?
Paśnik włóczniak (*Rheumaptera subhastata*) to rzadki gatunek motyla nocnego. Jego obecność jest niezwykłą pamiątką warunków, które panowały w górach podczas minionej epoki lodowcowej.

…tento motýl pamatuje dobu ledovou?
Píďalka skvrnitá (*Rheumaptera subhastata*) je vzácný druh nočního motýla. Její výskyt je pozoruhodnou připomínkou podmínek, které panovaly v horách během poslední doby ledové.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze
tel. 985 · 601 100 300

Przełęcz Śnieżnicka

Sněžnické sedlo

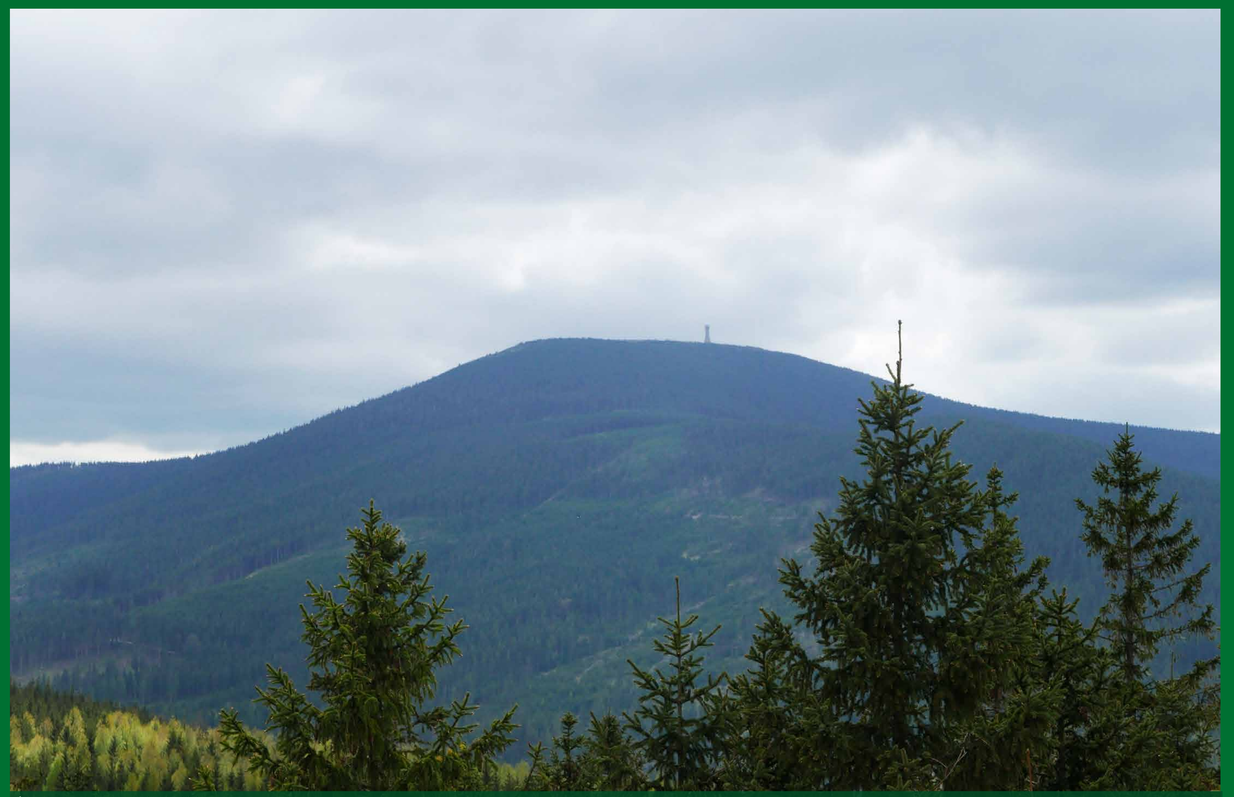
Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

Kruszczyk rdzawoczerwony · Kruštík tmavočervený
(*Epipactis atrorubens*) · fot. E. Jura

Dolina pod Małym Śnieżnikiem · Údolí pod Malým Sněžníkem
fot. M. Bryja

Śnieżnik – widok z Młyńska · Králický Sněžník – pohled z hory Mlýnsko
fot. E. Jura

Rezerwat przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”
Přírodní rezervace „Jaskinia Niedźwiedzia” (Medvědí jeskyně) · fot. E. Jura

Torfowisko w rezerwacie przyrody „Mały Śnieżnik”
Rašeliniště v přírodní rezervaci „Malý Šniežník” · fot. M. Bryja

Wełnianka pochwowata · Suchopýr pochvatý
(*Eriophorum vaginatum*) · fot. K. Foremnik

Kruszczyk szerokolistny · Kruštík širolistý
(*Epipactis helleborine*) · fot. M. Białowąs

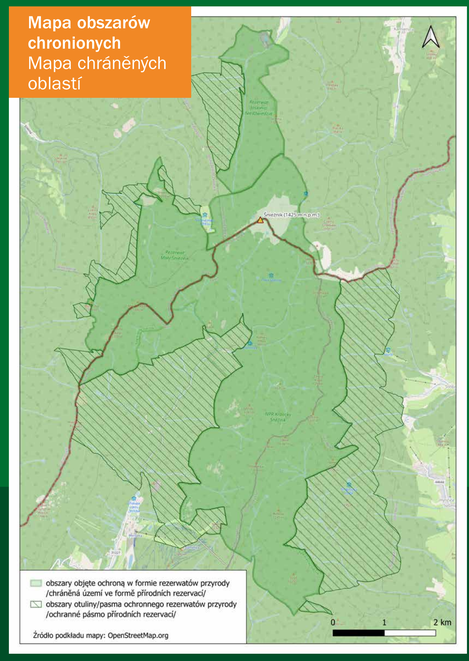
Wyjątkowe walory przyrodnicze sprawiły, że przyroda Masywu Śnieżnika i Gór Bialskich objęta została ochroną w postaci sześciu rezerwatów przyrody: „Śnieżnik Kłodzki”, „Mały Śnieżnik”, „Jaskinia Niedźwiedzia”, „Wodospad Wilczki”, „Puszcza Śnieżnej Białki” oraz „Nowa Morawa”, obszaru siedliskowego Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika (PLH020016) oraz Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego. Transgraniczną spójność ochrony przyrody na Śnieżniku zwiększają przylegające do szczytowej części czeskie obszary chronione: narodowy rezerwat przyrody Králický Sněžník, obszar siedliskowy Natura 2000 „Králický Sněžník” (CZ0530146) oraz położony nieco dalej na południe obszar ptasi Natura 2000 Králický Sněžník (CZ0711016).

Rezerwaty przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”, „Śnieżnik Kłodzki” oraz „Mały Śnieżnik” wraz z narodowym rezerwatem przyrody Králický Sněžník tworzą spójny transgraniczny kompleks najwyższych form ochrony przyrody w Masywie Śnieżnika, o łącznej powierzchni ok. 2500 ha.

Díky výjimečným přírodním hodnotám je polská část masivu Králického Sněžníku a Bialských hor chráněna formou šesti přírodních rezervací: „Śnieżnik Kłodzki“, „Mały Śnieżnik“, „Jaskinia Niedźwiedzia“, „Wodospad Wilczki“, „Puszcza Śnieżnej Białki“ a „Nowa Morawa“, evropsky významné lokality Natura 2000 „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika (PLH020016)“ a Śnieżnického krajinného parku. Na české straně je pak ochrana přírody zajištěna existencí národní přírodní rezervace Králický Sněžník, evropsky významnou lokalitou Natura 2000 „Králický Sněžník“ (CZ0530146) a o něco dále na jih ležící ptačí oblast Králický Sněžník (CZ0711016).

Polské přírodní rezervace „Jaskinia Niedźwiedzia“, „Śnieżnik Kłodzki“ a „Mały Śnieżnik“ tvoří spolu s českou národní přírodní rezervací Králický Sněžník ucelený přeshraniční komplex nejvyšších forem ochrany přírody o celkové rozloze cca 2500 ha.

Mapa obszarów chronionych
Mapa chráněných oblastí

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

tel. 985 · 601 100 300

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko–Polsko 2021–2027.

OTULINA REZERWATU „JASKINIA NIEDŹWIEDZIA” · OCHRANNÉ PÁSMO REZERVACE „JASKINIA NIEDŹWIEDZIA”

Górskie lasy – naturalna ochrona przed powodzią

Horské lesy – přirozená ochrana před povodněmi

Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

Potok Kleśnica · Potok Kleśnica
fot. M. Białowąs

Tojad sudecki · Oměj šalamounek
(*Aconitum plicatum*) · fot. V. Slezák

Lilia złotogłów · Lilie zlatohlavá
(*Lilium martagon*) · fot. M. Mol

Górski bór świerkowy · Horský smrkový les
fot. M. Białowąs

Pliszcz · Skorec vodní
(*Cinclus cinclus*) · fot. M. Białowąs

Wawrzynek wilczełyko · Lýkovec jedovatý
(*Daphne mezereum*) · fot. M. Mol

Górski bór świerkowy · Horský smrkový les
fot. M. Białowąs

Biegacz urozmaicony · Střevlík hrbolatý
(*Carabus variolosus*) · fot. V. Slezák

Zmiany klimatu osłabiają odporność lasów górskich i zwiększają ryzyko gwałtownych ulew oraz powodzi błyskawicznych. Lasy pełnią ważną funkcję retencyjną – zatrzymują wodę opadową i spowalniają jej spływ do potoków i rzek, ograniczając zagrożenie dla terenów położonych niżej.

Najlepiej działają lasy o naturalnym charakterze. Gęste runo, warstwa ściółki oraz powalone pnie drzew magazynują wodę i tworzą naturalne bariery, które spowalniają jej odpływ. Dzięki temu więcej wody pozostaje w lesie i mniej gwałtownie spływa w dół stoków.

Wilgotne lasy oraz brzegi górskich potoków są również cennym siedliskiem wielu rzadkich gatunków zwierząt.

W granicach rezerwatu przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia” występują naturalne lasy świerkowo-jodłowe oraz żyzne buczyny z bogatym runem, które tworzą m.in. wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), tojad sudecki (*Aconitum plicatum*) czy zawilec gajowy (*Anemone nemorosa*). Z kolei na skalistych, ubogich glebach występują kwaśne buczyny, których runo tworzą mchy, paprocie oraz gatunki takie jak borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*), wrzos zwyczajny (*Calluna vulgaris*) czy kosmatka gajowa (*Luzula luzuloides*).

Klimatické změny oslabují odolnost horských lesů a zvyšují riziko prudkých lijáků a bleskových povodní. Lesy plní důležitou retenční funkci – zadržují dešťovou vodu a zpomalují její odtok do potoků a řek, čímž omezují ohrožení níže položených oblastí.

Nejlépe fungují lesy s přirozeným charakterem. Hustý podrost, vrstva humusu a popadané kmeny stromů zadržují vodu a vytvářejí přirozené bariéry, které zpomalují její odtok. Díky tomu zůstává více vody v lese a méně vody prudce stéká po svazích.

Vlhké lesy a břehy horských potoků jsou také cenným stanovištěm mnoha vzácných druhů živočichů.

V přírodní rezervaci „Jaskinia Niedźwiedzia“ se vyskytují smrkové a jedlové lesy a květnaté bučiny s bohatým podrostem, který tvoří mimo jiné lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), oměj šalamounek (*Aconitum plicatum*) či sasanka hajní (*Anemone nemorosa*). Na skalnatých, chudých půdách se zase vyskytují kyselé bučiny, jejichž podrost tvoří mechy, kapradiny a druhy jako borůvka (*Vaccinium myrtillus*), vřes obecný (*Calluna vulgaris*) a bika bělavá (*Luzula luzuloides*).

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…pod nogami możesz spotkać rzadkiego chrząszcza?
Biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*) to gatunek związany z wilgotnymi, naturalnymi siedliskami. Podczas wędrówki trzymaj się wyznaczonego szlaku i spoglądaj pod nogi – być może właśnie tam dostrzeżesz tego niepozornego mieszkańca gór.

…pod nohama můžete potkat vzácného brouka?
Střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*) je druh vázaný na vlhká, přirozená stanoviště. Během túry se držte vyznačené stezky a dívejte se pod nohy – možná právě tam zahlédnete tohoto nenápadného obyvatele hor.

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II”

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II”, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko-Polsko 2021–2027.

GOPR

Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze

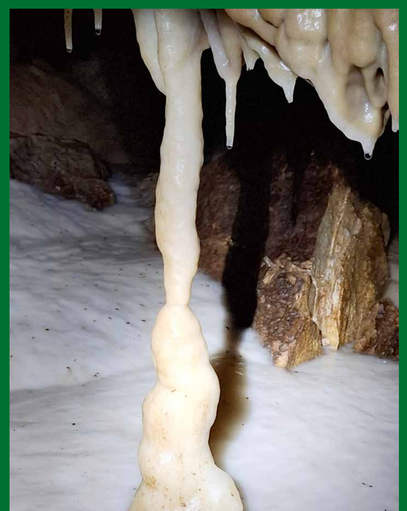
tel. 985 · 601 100 300

REZERWAT PRZYRODY „JASKINIA NIEDŹWIEDZIA” W KLETNIE · PŘÍRODNÍ REZERVACE „MEDVĚDÍ JESKYNĚ“ V KLETNĚ

Jaskinia Niedźwiedzia

Medvědí jeskyně

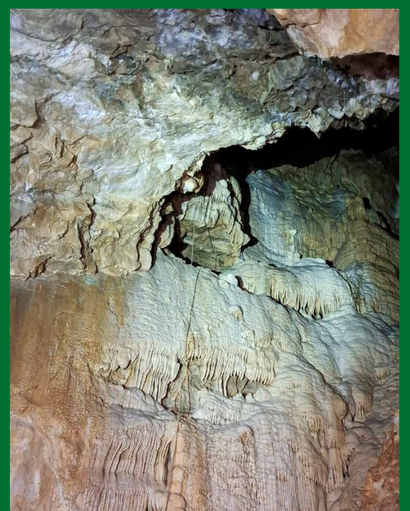
Interreg
Współfinansowane przez Unię Europejską
Czechy – Polska

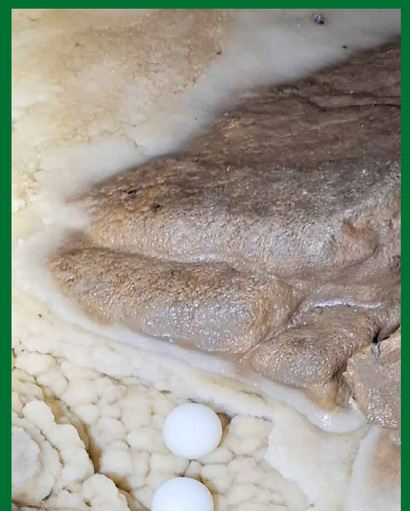
Formy krasowe Partii Mastodonta – stalagnat · Krasové útvary v Mamutí síni – stalagnát
fot. R. Klodek

Nocek Brandta · Netopýr Brandtův
(*Myotis brandtii*) · fot. J. Furmankiewicz

Formy krasowe Partii Mastodonta – kaskada · Krasové útvary v Mamutí síni – kaskáda
fot. R. Klodek

Formy krasowe Partii Mastodonta – perły jaskiniowe · Krasové útvary v Mamutí síni – jeskynní perly · fot. R. Klodek

Formy krasowe Partii Mastodonta – stalaktyty i stalagmit · Krasové útvary v Mamutí síni – stalaktity a stalagmity · fot. R. Klodek

Kruszczyk rdzawoczerwony · Kruštík tmavočervený
(*Epipactis atrorubens*) · fot. K. Forejtnik

Formy krasowe Partii Mastodonta – misa martwicowa · Krasové útvary v Mamutí síni – sintrová mísa
fot. R. Klodek

Nocki orzęsione · Netopýři brvití
(*Myotis emarginatus*) · fot. J. Furmankiewicz

Jaskinia Niedźwiedzia została odkryta w 1966 roku podczas eksploatacji marmuru w kamieniołomie Kletno III. W jej wnętrzu znaleziono duże ilości szczątków zwierząt z plejstocenu, przede wszystkim niedźwiedzia jaskiniowego (*Ursus ingressus*), od którego pochodzi nazwa jaskini.

Jest to najdłuższa jaskinia Sudetów, rozwinięta na trzech poziomach. Długość obecnie poznanych korytarzy przekracza 4,5 km. Część z nich została udostępniona turystom w 1983 roku, a w przyszłości będzie można zwiedzać także Partie Mastodonta – odkryte w 2012 roku, należące do najważniejszych odkryć speleologicznych w Polsce ostatnich dekad.

Ochrona Jaskini Niedźwiedziej wymaga zachowania całego systemu krasowego, obejmującego zlewnię potoku Kleśnica oraz charakterystyczne formy krasowe, takie jak ponory, wywierzyska czy dolinki krasowe. Woda infiltrująca przez skały zasila jaskinię i uczestniczy w powstawaniu oraz zachowaniu jej unikatowej szaty naciekowej. Z tego względu rezerwat przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia” został powiększony w 2022 roku i obecnie obejmuje dolinę Kleśnicy, zbocza Śnieżnika i Stromej oraz kamieniołomy Kletno I i Kletno II.

Medvědí jeskyně byla objevena v roce 1966 při těžbě mramoru v lomu Kletno III. V jejím nitru bylo nalezeno velké množství pozůstatků zvířat z období starších čtvrtohor (pleistocénu), především medvěda jeskynního (*Ursus ingressus*), od kterého je odvozen název jeskyně.

Jedná se o nejdelší jeskyni v Sudetech, tvořenou chodbami ve třech úrovních. Délka prozkoumaných chodeb přesahuje 4,5 km. Část z nich byla zpřístupněna turistům v roce 1983 a v budoucnu bude možné navštívit také Mamutí síň – objevenou v roce 2012, která patří k nejvýznamnějším speleologickým objevům v Polsku posledních desetiletí.

Ochrana Medvědí jeskyně vyžaduje zachování celého krasového systému, zahrnujícího povodí potoka Kleśnica a charakteristické krasové útvary, jako jsou ponory, vývěry a krasová údolíčka. Voda prosakující skalami napájí jeskyni a podílí se na vzniku i zachování její jedinečné krápníkové výzdoby. Z tohoto důvodu byla přírodní rezervace „Jaskinia Niedźwiedzia“ v roce 2022 rozšířena a v současné době zahrnuje údolí Kleśnice, svahy hor Králický Sněžník a Stroma a lomy Kletno I a Kletno II.

Czy wiesz, że… · Víte, že…

…Jaskinia Niedźwiedzia to prawdziwy hotel dla nietoperzy?
Zimą Jaskinia Niedźwiedzia staje się największym znanym podziemnym zimowiskiem nietoperzy w polskiej części Sudetów. Wśród zimujących gatunków można spotkać m.in. nocka orzęsionego (*Myotis emarginatus*), nocka wąsatka (*Myotis mystacinus*), nocka Brandta (*Myotis brandtii*) i nocka dużego (*Myotis myotis*). Gatunkiem najliczniej zimującym w jaskini jest nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*) (co najmniej 1000 osobników).

…Medvědí jeskyně je skutečným hotelem pro netopýry?
V zimě se Medvědí jeskyně stává největším známým podzemním zimovištěm netopýrů v polské části Sudet. Mezi zimující druhy patří například netopýr brvitý (*Myotis emarginatus*), netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*), netopýr Brandtův (*Myotis brandtii*) a netopýr velký (*Myotis myotis*). Nejpočetnějším druhem zimujícím v jeskyni je netopýr brvitý (*Myotis emarginatus*) (nejméně 1000 jedinců).

Zasady zachowania w rezerwacie · Pravidla chování v rezervaci

Pamiętaj, że roślinność wysokogórska jest cenna i łatwo ją zniszczyć · Pamatujte, že vysokohorská vegetace je cenná a snadno se zničí

Strona projektu „Śnieżnicki Zwornik II”
Stránka projektu „Sněžnický Zwornik II“

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Česká zemědělská univerzita v Praze
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lądek Zdrój
Nadleśnictwo Międzylesie

Tablica powstała w ramach projektu nr CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 pn.: „Śnieżnicki Zwornik II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027.
Tato tabule vznikla v rámci projektu č. CZ.11.01.02/00/23_011/0000158 s názvem „Sněžnický Zwornik II“, který je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu Interreg Česko-Polsko 2021–2027.

GOPR
Grupa Sudecka GOPR · Sudetská skupina GOPR
Stacja ratunkowa w Międzygórzu · Záchranná stanice Międzygórze
tel. 985 · 601 100 300